

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

shaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošljajem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnik se pošilja opravištvu v dljačnem sonenilu (Erabensseminar). — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebnega naročnine.

Poznamo liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za označila se plačuje od navadne vrstice, do se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Avstriji nezavisnost ohranjena.

Kakor potniku v temnej noči časih blisk njegovo pot razsveti, da vé, kde se nahaja, podobno je kratka beseda grofa Andrassyja v vogerskih delegacijah zjasnila našo zunanjo politiko zadnjih petih let. Rekel je: z nemškim cesarstvom sklenola se je zaveza za ohranitev miru. Ko pa je Bismark namignil potrebo colninske zaveze in tirjal, naj se vse po državnih zborih vsprejme in mej državne postave uvrsti, odbil mu je to naš minister grof Andrassy.

To je žaren blisk na pot naše politike. Sedaj vidimo, kako prav so imeli naši konservativni politikarji in slovanski časniki, ki Bismarku niso nikoli popolnem pritrjevali. Nemško novo cesarstvo streže po nadoblasti v Evropi in celem svetu. Svojo Nemčijo hočejo raztegnuti do Amsterdama in Rodanja pa čez Varšavo proti izhodu in do Črnega, Egejskega in Jadranskega morja; naše cesarstvo, naša milena Avstrija pa bi jim naj kot zaveznica in služabnica pomagala proti Rusom, a zraven ali poginola ali saj svojo nezavisnost zgubila. To niti več tajno ni, ampak nemški listi, zlasti prajzovski, vedno na tote gosli godejo in s temi strunami svetu brenkajo. Nemško-prajzovski politikarji tiščijo Avstrijo proti zahodu in jugu, da bi jo v silni boj zapleli z mogočno Rusijo. In sedaj pravijo, naj se skonča ta boj kakorkoli, v vsakem slučaju smo na boljem. Če zmagava Avstrija, vzamemo mi brez velikega lastnega truda Poljske dežele in Varšavo, morebiti kot vrli zavezniki še dežele do Trsta in Bismarkovina se nasloni na toliko poželeno Jadransko morje. Ako pa je Avstrija nesrečna pa je za nas še bolje. Tako so pisarili zlasti liberalni listi celih pet let, več ali manj jasno. Zraven je vse gomazilo samega sovraštva do Rusije in mnogi avstrijski politikarji so uže res mislili, da je boj z Rusi neizogiben. Kajti tudi ruski časniki so začeli pisariti zoper nas.

Strune so bile uže hudo napete, in da

niso počile, v to je pomagalo več srečnih dogodkov; v prvej vrsti pa odločnost grof Andrassyjeva, s katero je sumljive in nevarne ponudbe Bismarkove odbil. To je namreč Ruse prepričalo, da je Avstriji res mar le za ohranitev miru in da hoče biti v ta namen zaveznica Nemčiji, a nikakor ne njena služabnica.

Dalje umaknil se je grof Andrassy kot minister grofu Kalnoky-ju, ki je bil cesarjev poslanik na ruskem carskem dvoru in tukaj prijeten. Naposled umerje ruski minister knez Gorčakov, ki je Avstrijo ravno tako sovražil, kakor zaduji čes Bismarka. Naslednji mu je bil previdni Giers, ki je precej osobno obiskal nemške ministre v Berlinu pa tudi avstrijske na Dunaji, kar je politiko v vseh treh cesarstvih drugam ukrenilo. V Berlinu in Dunaji pričetni dogovori so poravnali nasprotja in bili venčani s preslavnim tricesarskim shodom v Skjernevicah.

In sedaj je politični položaj zelo drugačen, kakor pred 5 letmi: sedaj ima Avstrija mirovno zavezo z Nemčijo in Rusijo ob enem. In to je veliko vredno. Kajti ne samo, da se ni bati vojske, je Avstrija ohranila in še zagotovila si svojo popolno nezavisnost. Zviti Bismark sedaj ne bo lahko prišel na Dunaj ponujat colninske zaveze in drugih podobnih rečij, ki bi nas le v njegove velikonemške mreže potegovala. Tukaj tudi Bismark dobro vidi, da mu je popolnem spodletelo in zato obrača pozornost svojih Nemcev v dežele zamorcev v vročej Afriki. Slobodno mu!

Straženski.

Gospodarske stvari.

O pomlajevanju in prežlahtnovanju sadunosnih dreves.

II. Pomlajenju podobno ravnanje je prežlahtnovanje. Prežlahtnujejo se navadno drevesa, ki sad rodijo, kateri lastniku ni po godu,

ali pa tudi drevesa, ki preveč v les rastejo, in potem takem malo sadu prinašajo. In slednjič tudi taka drevesa, ki slabo rastejo in preobilno rodijo, ki bi tedaj kmalo morala oslabeti. Drevo, ki se ima prežlahtniti, se mora najprej na podoben način porezati, kakor se to godi z drevesi, ki se pomlajajo in sicer se to tudi godi ali jeseni ali spomladi.

Ko se izbira sorta, ktera se hoče na novo v drevo vcepiti, kakor se to z pomlajenimi godi. Osebito se morajo divje mladike, ktere iz podlage poganjajo, skrbno odstraniti, od žlahtnih pa se le tiste puščajo, ki so za lepo drevesno krono priležne in prikladne. Take mladike se tudi prikrajšajo, da se razrastejo in obrastejo. Vsešno se morejo prežlatnovati samo po sebi umevno le zdrava drevesa.

Ker se vcepljeni sušljenki, pogosto od ptic, ki rade na nje posedajo, polomijo, tako je dobro ako se čez nje vrbje ali lešje šibe v ločne razprejo, na ktere potem ptice posedajo.

Samo po sebi se razume, da se vse rane, ki se pri požlahtnovanju naredé, z voskom zamažje, ako se hoče od takega dela zaželeni vspah imeti. Če so se morala požlahtnjena mesta z ličjem ali drugimi obezami obezati, tako se morajo te obeze, brž ko so žlahtne mladike po 12 do 15 centimetrov vzrastle odrezati ali razrezati. Če so se pa le papirni in z voskom pomazani trakovi za to porabili, tako tega ni treba, ker se papirne obeze same ob sebi pretrgajo, če veja odebeleva.

Kakor je že bilo povedano, je dobro pomlajeno drevo pognojiti, da prav krepke in bohotne mladike poganja.

Koreniti pomoček zoper žizka je pre hmelj.

Da se žizki primorajo brž iz žitnice izseliti, se priporoča hmelj. Oster duh te rastline je namreč, kakor se je opazilo, temu mrčesu tako zopern, da ga primeroma malo hmelja iz žitnega kupa prežene. Nič ne škodi, če hmelj ni posebne lepe sorte. Pomeša naj se med žito na kupi, kup nekoliko prelopati in mrčes bode v kratkem pobral šila in kopita. Omeniti pa je treba, da je na žitnici potrebno zraka in čistote. Smeti in pleve ali zadnje žito ne sme biti v bližnjavi. V takih kupih žizek svojo zalego rad polaga in ko se je iz žitnega kupa oster duh hmeljev razknil, začne pogubno svoje delo zopet iz nova. Žitu hmeljev duh čisto nič ni na škodo in mogoče je tako žito na mlin dati z vsem hmeljevim drobirjem vred.

Kako se močnice ali granke v rudečem vinu vkuljavajo.

Vzame se sklenka lahkejšje sorte rudečega vina, ki se z 4 kili sladkorja, ki se je prej z vodo nekoliko razmočil, pomeša, v kotličku

dobro zavreje. Vloži se tudi treskica vanilje. Na to se vsuje 12—14 litrov dobro izbranih in opranih močnic, ktera zmes se četrt ure rahlo kuha in pene vedno z nje posnemajo. Nato se močnice s penino žlico iz kotla ven vzamejo, sok pa še na ognju pusti, da se dobro vkuha, in potem še le na močnice vlije. Dobro je tudi nekoliko krhljev olupljenih jabelk ali grušek med močnice dejati in z njimi vred vkuhati.

Kako trdo usnje zopet mehko narediti. Mnogo jih je, ki mislijo, da se črevlji, skornje itd., ki so po daljšem ležanju trde postale, z mazanjem zopet zmehčati dajo. Temu pa vendar ni popolnoma tako. Zmehča se usnje naj bolje s tem, da se prej v toplo vodo pomoči, in potem še le z mastijo dobro pomaže.

Tržno poročilo dunajsko. Klavna goveja živina je dražja postala za 1 fl. do 1 fl. 50 kr. pri meterskem centu; strd velja 33 do 35 fl. met. cent; koruzi in ovsu je cena poskočila za 10 kr. sadje radi kupujejo: jabelka mašanceljni, veljajo 14—20 kr., rejnete 12—20 kr. gruske zimske 25—50 kr., orehi 40—40 kr. kilo, hmelj Zateški 125—135 fl. za 50 kilo. Ošavski pa 65—95 fl.

Sejmi. 24. nov. Gomilica, sv. Marjeta na Pesnici, Šoštanj, 25. nov. Loče, Hollenegg, Kaniža, Ptuj, Wildon; 27. nov. Gradec, 30. nov. Svičina, 1. dec. sv. Andraž v Slov. gor., Celje, Maribor, Rogatec, Strass, Veržej, Bizelsko, 2. dec. Konjice.

Dopisi.

Od Noveštiffe. († G. Dornik — šola.) Naš mnogoletni župnik č. g. Gašper Dornik umrli so v Škofji Loki na Kranjskem, kder so v pokoji preživeli svoje zadnje dni na tem svetu. Učakali so visoko starost 77 let. Bog jim daj uživati večni mir in plačilo v nebesih za mnogovrstni trud pri nas. — Letos je našo šolo prišel nadzorovat šolski okrajni nadzornik g. Ambrožič. Kako je kaj bil zadovoljen s šolo in učiteljem, to nam ni znano, pač pa, da sedaj tirjajo od faranov naj postavijo novo in večjo šolo. Mislim, da se s tem ne bodo zboljšale šolske razmere. Kajti ni verjetno, da bode potem več učencev v šolo zahajalo, kakor sedaj. Slabemu obiskovanju šole ni vzrok učilnica. Ta je prostorna dovolj. Uzroki so drugod, katerih vsi se tudi ne dajo odpraviti na pr. slabe steze, dolge poti do šole. Vpisanih je baje 120, a ti so menda le na papirji. Kajti lani je redno v šolo prihajalo predpoldnem kakih 10—13, popoldne 25. Včasih je bilo popoldne po 1, a popoldne po 5 učencev. Nevolja po fari je vsled novice, da bo treba novo šolo staviti, silno velika. Komaj 800 duš broječa